

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatus S. Inquisitionis Hispaniarum Qualificatoris, Et
Olim Compluti Sacrae Theologiae Professoris. Opus
Theologicum, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attributis Divinis Vbertim Dissertitur ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 10. Vtrum prouidentia diuina consistat in actu intellectuss, vel in
actu voluntatis, vel in vtroque.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

Julian. versus medium, Gregor. lib. 24. moral. cap. 11. alias 26. Chrysoft. 1. ad Timoth. 5. homil. 14. sub initium, Hugo Victorin. lib. 1. de Sacramen. par. 2. cap. 19. Damasc. & Nemesius expressè asserunt, providentiam esse actum voluntatis, ut vidimus quæst. 1. De prædestinatione etiam constar, sapissimè sub nomine electionis, propositi, dilectionis, & complacentiæ, qui sunt actus voluntatis, in Scriptura significari. Math. 20. *Pauci verò electi*. Ioan. 13. *Ego scio quos elegerim ad Ephes. 1. Prædestinavit nos secundum propositum voluntatis suæ.* & iterum. *Prædestinati secundum propositum.* Quæ phrasi sæpe utitur Apostolus 2. ad Timoth. 1. Ad Rom. 4. 8. & 9. ibi. *Ut secundum electionem propositum Dei maneret.* Ibidem. *Iacob dilexi, Esau autem odio habui.* Et infra. *Cuius vult, miseretur, & quem vult, indurat.* Lucæ 12. *Complacuit Patri vestro dare vobis regnum.* Auguit. etiam prædestinationem ad voluntatem refert, vocans eam præparationem gratiæ, & beneficiorum Dei lib. de Prædest. Sanctor. cap. 10. & de Dono persever. cap. 14. Quod magis declarat Fulgentius lib. 1. ad Monim. cap. 7. dicens. *Utrumque autem prædestinando Deus præparavit in illa incomutabili voluntate, in qua sic futurum effectum hominis venouandi disposuit.* Consentit Prosper ad Capitula Gallorum cap. 8. & alij.

173

Venio ad secundam partem propositionis. Quam probò primò: quia nomen *providentia*, etli, spectatà eius origine, ad intellectum pertinere videatur; ast iuxta vulgatum eius usum actum potius voluntatis sedulum, accuratum, & prouidum, atque adeò connotantem consilium prudens intellectus videtur directè significare. Prouidere enim propriè est, aliquid prudenter disponere, determinare, & statuere, maturè, & ante tempus illud, in quo est exequendum. Nomen autem *prædestinatio* propriè actum voluntatis significat iuxta illud 1. ad Corinth. 9. *Vnusquisque prout destinavit in corde suo.* De quo plura diximus quæst. 3. Id quod satis clarè videtur denotare ipse Paulus ad Rom. 8. condistinguens prædestinationem à præscientiâ. Ibi *Quos præsciuit, & prædestinavit.* Secundò *providentia*, & *prædestinatio* actum Dei liberum significant, ob quem ei debetur actio gratiarum: libertas autem non actibus scientiæ, sed actibus voluntatis conuenit. Tertio *providentia* actum Dei significat, à quo causatur ordinatio rerum ad extra: *prædestinatio* autem actum, per quem infallibiliter Prædestinati ad gloriam cum effectu perducuntur. Quæ omnia propriè, & immediatè conueniunt actibus diuinæ voluntatis, quàm intellectus. Igitur *providentia*, & *prædestinatio* directè actus diuinæ voluntatis significant, quibus Deus res præordinat in suos fines; conceptos tamen prudentissimè, maturè, prouidè, ex peculiari notitiâ ipsorum finium, & mediolorum. Quod est, significare indirectè actus intellectus diuini, quibus Deus ducitur ad prouidendum. Et consequenter conceptus per ea nomina significatus directè in actibus intellectus consistit. De reprobatione idem censendum. Nam Reprobi dicuntur communiter præciti; quod pertinet ad intellectum. Tum despecti, repulsi, reiecti; quod pertinet ad voluntatem. Reprobatio autem propriè sumpta aequè, ac prædestinatio, videtur actum diuinæ voluntatis directè, obliquè autem actum diuini intellectus significare.

QVAESTIO X.

Utrum de ratione prouidentia diuina sit consequi finem intentum.

DVplex finis spectari potest in prouidentia Dei. Alter particularis, quale est particulare bonum alicuius creaturæ. Alter vniuersalis, quale est bonum vel alicuius communitatis creaturarum, vel totius Vniuersi, vel ipsius Dei. Ad cuius gloriam cuncta ordinantur, iuxta illud Prover. 16. *Vniuersa propter semetipsum operatus est Dominus.* Certum est ergo, de facto nullam esse prouidentiam, per quam finis aliquis vniuersalis non obtineatur, saltem enim ille vltimus diuinæ glorificationis, atque ostensionis attributorum Dei nunquam non obtinetur. Superest igitur duplex difficultas in hac quæstione examinanda. Prima, an aliqua sit de facto prouidentia Dei, quæ finem suum particularem non consequatur. Secunda, an sit possibilis prouidentia in Deo, quæ nullus finis intentus obtineatur adhuc vniuersalis.

Circa primam difficultatem Caiet. 1. par. 173 quæst. 22. artic. 1. Bann. & Ripa ibidem. Nauaret. tom. 2. controuer. 30. & Alvarez de Auxilijs disput. 30. num. 4. vniuersaliter affirmant, nullam esse prouidentiam in Deo, qua finis, etiam particularis, reuerà intentus à Deo non obtineatur. Si quando enim aliquis videtur non obtineri, tunc illum non verè, sed apparetur tantum esse intentum à Deo. Consentunt, licet diuersa viâ, quidam Recentiores ex nostris, quorum meminimus supra quæst. 5. num. 69. dicentes, diuinam prouidentiam semper assequi finem intentum, eâ ratione, qua intentus est; licet absolute illum non assequatur. Communis autem Theologorum sententia est, diuinam prouidentiam non semper assequi particularem finem, in cuius consequutionem reuerà dirigit, & exequitur media. Ita Molin. 1. par. quæst. 22. artic. 1. disput. 2. Valent. ibidem punct. 1. §. *Est autem.* Vazq. disput. 87. cap. 4. Soar. lib. 1. de Prædestin. cap. 18. & num. 7. & lib. 2. de Concursu Dei cap. 7. num. 18. & 19. & Relect. de libertate voluntatis diuinæ disput. 1. sect. 2. & in Metaphys. disput. 13. sect. 10. num. 11. Arrub. 1. par. disput. 69. cap. 2. Herice disput. 21. à num. 21. Ruiz tom. de Prouiden. disput. 4. Grand. tract. 3. disput. 1. Tann. disput. 3. quæst. 1. dub. 4. Heilm. tit. 14. disput. 3. Fasolus quæst. 22. artic. 1. dub. 2. à num. 10. Gonzalez 1. par. disput. 65. sect. 3. num. 19. Apud quos alij plures. Et tenet expressè S. Tho. quæst. 6. de Verit. artic. 1. & 3. in corpore, & in 1. distinct. 10. quæst. 1. artic. 2. Videtur etiam 1. par. quæst. 22. artic. 2. ad 2. & lib. 3. contra Gent. cap. 94.

Circa secundam difficultatem non ita expressè loquuntur Doctores. Sentire tamen videntur communiter, de ratione diuinæ prouidentia esse, ut aliquis finis per eam obtineatur; dum prouidentiam non consequentem particularem finem idcirco vindicant ab omni imperfectionis notâ; quia, inquit, Deus iustissimus de causis, & ob altiores, vniuersalioreque fines, quos assequitur, prudentissimè permittit, & nem

nem particularem intentum non peruenire ad executionem. Vnum Ruiz legi, qui ex professo docet, & probat supra lect. 3. de ratione diuinæ prouidentia esse, assequi finem aliquem vniuersalem.

Propositio 1.

177 Diuina prouidentia non semper assequitur suum finem particularem.

Constat id planè in prouidentia supernaturali, qua Deus homines ad gloriam æternam ordinauit; ex intentioneque, vt illam omnes consequerentur, innumera exequutus est, & in dies exequitur media. Misit Filium suum in Mundum, qui viam ad regnum aperit; suisque meritis, exemplis, verbis, Sacramentis, ceterisque gratia adiuuentis vniuersum hominum genus ad illud adipiscendum promoueret. Sparfit deinde Apostolos per totum Orbem. Quotidieque prædicatores mittit. Aliaque multa auxilia gratia tum interna, tum externa passim immitit, vt omnes, & singuli homines salutem æternam consequantur. Et tamen multi sunt, qui finem hunc à Deo per tot media intentum non assequuntur: cassamque suâ culpâ reddunt quoad huius finis consequutionem diuinam prouidentiam. Igitur prouidentia diuina non semper assequitur suum finem particularem. Respondent Alvarez, & Nauarrete supra, Deum reuera non intendere per media prædicta salutem eorum, qui reprobantur, sed tantum quoad apparentiam, & voluntate quadam signi, quæ non est vera, & realis voluntas Dei, sed tantum quoad speciem. Quo fit, vt prouidentia diuina nullum non assequatur finem reuera à Deo intentum. Ceterum solutio hæc sustineri non potest. Quia Deus verâ, & reali voluntate vult omnes homines saluos fieri iuxta Paulum 1. ad Timoth. 2. ex eaque intentione producit supra dicta media, vt infra disput. 40. monstrabimus. Nostri verò Recentiores respondent, diuinam prouidentiam etiam in Reprobis obtinere finem intentum. Quia Deus non absolutè, sed tantum, quantum est ex se, intendit eorum salutem, ita vt per ipsum non stet, quominus illam consequantur; quod Deus verè consequitur per media, quæ apponit. Hanc tamen doctrinam satis, superque impugnamus supra quæst. 5. à num. 70.

178 Probat deinde propositionem datam aliqui ex monstris, quæ sæpe proueniunt à causis naturalibus præter earum intentionem: quasi hæc etiam proueniunt contra intentionem Dei. Probatio tamen hæc non est rura. Quia, quanuis eiusmodi monstra præter, aut contra intentionem causarum naturalium esse dicantur, quatenus ab earum exigentiâ, & appetitu innato exorbitant; eo quod natura semper exigit, appetit, atque conatur in id, quod perfectum est intra propriam speciem; abhorretque ab imperfectionibus effectuum monstrorum: necunde tamen constat, tales effectus esse contra intentionem elicitam Dei. Quia non est fundamentum ad asserendum Deum intentione elicita intendere, vt in omnibus, & singulis euentibus effectus causarum naturalium prorsus perfecti, & absque vllâ monstrositatē euadant.

179 A priori ergo probanda propositio est. Quia prouidentia diuina non potest ad suam per-

fectionem, vt omnis finis per eam intentus obtineatur. Id enim ex duplici capite posset ad Dei prouidentiam expostulari: vel quia Deus, nisi ex efficaci intentione finis, ad apponenda media moueri non posset: vel quia, suppositâ intentione simplici finis, ex eâ ad media dumtaxat efficacia, non itidem ad sufficientia posset moueri. Vtrius enim modo fieret, vt non posset non prouidentia Dei omnem finem intentum assequi. Sed neuter tamen modus est necessarius ad perfectionem prouidentia diuinæ. Nam, vt constat ex dictis supra disput. 36. quæst. 4. proposit. 1. Deus ex intentione simplici finis ad quæuis media eligenda potest procedere, non solum, quæ efficacia, sed etiam, quæ inefficacia sunt relatè ad talem finem.

180 Verum contra doctrinam nostram multa Aduersarij obijciunt. Et primùm opponunt S. Tho. 1. par. quæst. 22. artic. 2. ad 1. & artic. 4. ad 2. asserentem, nihil effigere posse ordinem diuinæ prouidentia; cumque ad eò esse certum, & immobilem, vt ea, quæ per ipsam prouidentur, cuncta eueniant eo modo, quo prouidentur, & lib. 3. contra Gent. cap. 94. vbi ait, ordinem prouidentia diuinæ mutari non posse, aut cassari. Ob quæ testimonia Caiet. & eius assectæ putarunt S. Thomam mutasse sententiam, quam tradiderat alijs in locis pro nobis citatus supra num. 175. Ceterum Syluest. 1. par. Constat. quæst. 22. artic. 1. Ferrar. loco citato ex lib. 3. contra Gent. & Vazq. 1. par. disput. 87. cap. 4. num. 18. ab hac retractatione vindicant Doctorem Angelicum; facileque conciliant testimonia eius. Nam bene stat, omnia sub prouidentiam diuinam cadere, eamque certam omnino esse, infallibilem, immobilem, immutabilem, infrustrabilem, arque inuincibilem; & nihilominus per illam finem aliquem non obtineri intentum simplici tantum intentione. Hoc enim nihil derogat certitudini, quam prouidentia diuina habet à scientia infallibili Dei, neque immutabilitati, infrustrabilitatque, quam habet à decretis Dei efficacibus respectu effectuum, quos decernit, & modi, quo ipsos decernit. Etenim, cum Deus ex simplici desiderio saluandi Reprobam auxilia sufficientia illi confert, certissimè nòscit, quid confert, & quid ex tali prouidentia tandem est obtenturum; quomodo salus Reprobi non est obtinenda; sunt tamen obtinendi alij fines spectantes ad gloriam ipsius Dei, & ostensiones suorum attributorum. Vnde talis prouidentia prorsus est infallibilis. Est etiam immutabilis, & infrustrabilis: quia, quidquid efficaciter in eâ decernitur, aliter euenire non potest; neque enim fieri potest, semel à Deo tali prouidentia conceptâ, vt Reprobam non habeat auxilia, quibus possit, si velit, suam salutem procurare, quibusque de facto non procurabit, sed amitter suâ culpâ. Quo fiet, vt & Dei æquitas erga Reprobam, & misericordia erga Prædestinatos, & alia diuina attributa magis luceant.

181 Secundo obijciunt Aduersarij. Quòd prouidentia suum finem noè assequatur, vel oritur ex ignorantia, vel ex impotentia, vel ex negligentia. Hæc omnia aliena sunt à Deo. Ergo prouidentia Dei non potest suum finem non assequi. Respondeo, posse etiam id oriri ex voluntate prouidentis intendentis iustis de causis simplici tantum affectu finem, nolentique ad eius executionem media efficacia, sed tantum sufficientia adhibere; prout Deus citra omnem com-

moratam imperfectionem circa salutem Reprob-
rum legerit.

182 Tertiò obijciunt. Electio efficax medi-
orum ex simplici intentione finis provenire non potest.
Ergo Deus nequit media producere nisi ex inten-
tione efficaci finis. Ergo providentia Dei nullum
finem, ad quem aliqua media dirigit, potest non
obtinere. Nego antecedens, iuxta dicta in illa
quæst. 5. proposit. 1. citata.

183 Quarto obijciunt. Sequi ex nostrâ sententiâ,
providentiam divinam voluntates repugnantes In-
cludere, nempe voluntatem dandi gloriam Re-
probo, & voluntatem eum excludendi a gloria:
atque adeò aliquid involuntarij admixtum habe-
re; quod videtur absurdum. Respondeo, eas
voluntates, repugnantes non esse. Quia prima
simplex dumtaxat est, seu conditionata, qua
Deus ex se, & antecedenter ad peccata Reperi
desiderat ei gloriam dare; qua subinde optimè
cum aliâ voluntate componitur, qua Deus post
præviâ peccata Reperi efficaciter in eorum pœ-
nam illum a gloria excludit. Quæ exclusio licet
non nihil habeat admixtum in voluntarij pro-
pter voluntatem priorum obiecti oppositi; id ni-
hil imperfectionis præ se fert; potius summope-
rè commendat perfectionem misericordie Dei:
qui ex se nullum damnare vellet: unde quasi ren-
nitens damnat tractus ab hominum peccatis, ut
communiter docent Patres, quorum plura testi-
monia congerit noster Ruiz tom. de Volunt. disp.
16. sect. 2. & seqq. & disput. 21. sect. 2. Mitto
alia leuiora, quæ, facile est, ex dictis solvere, &
apud Ruiz num. 175. citatum videri possunt.
Quomodo autem Deus ex intentione finis, quem
prævidet non obtinendum, vtiliter nihilominus,
& non inaniter apponat media, ex dicendis sta-
tim constabit.

Propositio 2.

184 Impossibile est providentia in Deo,
per quam non obtineatur aliquis, finis ali-
quidve habens rationem finis, utpote
amabile propter se.

Probatur. Quia frustra, & inaniter, atque
adeò stultè, & contra rationem eliguntur media
propter finem, qui certò scitur non obtinendus
per talia media, quando ex tali medi-
orum electione aliud emolumentum non capitur propter
se amabile, atque adeò habens rationem finis,
præterquam vtilitas medi-
orum ad finem inten-
tum. Quis enim non censeret stultum hominem,
qui ex desiderio regnandi Matritum iret, Regem
Hispaniæ alloqueretur, ab eoque posceret, ut à
se dominium Regni abdicaret, in ipsumque
transferret, certissimè sciens, per talia media ne-
que obtinendum esse regnum, neque aliud quid-
piam emolumentum capiendum, præter sumptum,
& laborem ipsorum medi-
orum. Certè genus
hoc providentiæ stultum est, & irrationale; tam-
etsi in hominibus physicè sit possibile. Ergo
prorsus repugnat Deo. Itaque Deus non posset
ex intentione conversionis Reperi eligere auxi-
lium inefficax præcisè ut vtile ad talem finem,
prævisâ eius inefficaciâ, nisi videret pariter, ex
tali electione alia bona sequutura fore propter se
amabilia, & intenta etiam ab ipso Deo: qualia
sunt ostensio diuinorum attributorum, glorifica-
tio Dei, libertas actus primi ipsius Reperi, bo-

nitatis ipsius auxilij cum absoluta, tum respecti-
ua diuersa ab vtilitate ad finem intentum. Ele-
ctio enim eius vtilitatis præcisè cum prævisione
inefficaciæ eius si intracta esset, & inanis, atque
adeò indecens Deo.

Dicas. Ergo huiusmodi electio semper ma-
ner frustra respectu auxilij inefficaciæ prout
vtilis ad conversionem Reperi. Quia, quòd
tale auxilium vtiliter, & non frustra propter
alios fines ponatur, non tollit, illud frustra poni
propter finem, qui prævidetur non obtinendus.
Igitur Deus nequit ex fine non obtinendo eligere
medium, etiam, quando per illud alij fines ob-
tinendi sunt. Atque adeò nequit in Deo prou-
dentia esse: per quam aliquis finis intentus non
obtinetur; etiam si obtineatur alij, contra do-
ctrinam statutam proposit. 1. Respondeo, hoc
ipsum, quòd est, eligere Deum auxilium ineffi-
cax ut vtile ad conversionem Reperi, secum
adferre commoda alia, ob quæ talis electio fru-
stranea non est: ostendit enim Deus per illam
se sincerè, & ex animo desiderare, tametsi affe-
ctu simplici, salutem Reperi; sequè curam
habere ei providendi media, quibus illam pos-
sit lucrari; iustificatur insuper tali electione cau-
sa Dei; ut planè innotescat, non per Deum, sed
per Reperum stitisse, quominus ipse saluetur.
Itaque, licet frustra eligatur efficaciter medium
propter finem non obtinendum, etiam, quando
simul ob alios fines obtinendos eligitur, ut con-
tendit obiectio, casu, quòd ex tali electione ut
relata ad finem non obtinendum nihil amplius
sequatur, quam vtilitas medi-
orum ad talem finem;
non tamen frustra eligatur, quando ex eâ electio-
ne quasi reflexè alij fructus proveniunt; ut accidit
in casu proposito. Ex quo patet frustratio ad ob-
jectionem ipsam. Et quidem negari non potest,
Deum efficaciter velle auxilium inefficax ut vtile
ad conversionem Reperi. Quia negari nequit,
Deum ei conferre tale auxilium ex fine, ut con-
uertatur. Ex qua doctrinâ etiam colligitur, quò
factò possit optimè frustra non esse electio, qua
ex intentione conditionatâ finis medium eligitur,
tametsi prævideatur per illam non obtinendus ta-
lis finis defectu purificationis conditionis, sub
qua intentus est.

Obijciat tamen aliquis contra propositio-
nem. Si Deus ex intentione alicuius finis eligeret
medium re ipsâ inefficax, non prævisâ inefficaciâ
eius, non censetur frustra operari ob contingen-
tiam, cui se exponeret obtinendi finem; tametsi
ex tali electione nullum alium videret fructum
sequiturum. Nam modus iste operandi propter
finem apud homines non est frustraneus, neque à
ratione alienus: sæpe enim eligimus media vtilia
in actu primo ad finem, nescientes, an ea effica-
cia re ipsâ, vel inefficacia futura sint. Ergo pos-
sibile est providentia in Deo, per quam nec fi-
nis intentus, nec aliud quidpiam habens rationem
finis obtineatur. Respondeo, apud homines,
qui sæpe præcisè non possunt efficaciam, aut ineffi-
caciâ medi-
orum, indecens non esse, media
apponere ad obtinendum finem cum contingentiâ
supradictâ; quia spes obtinendi finem per talia
media compensat periculum, cui se exponit fru-
stra operandi. In Deo verò, qui cum omni cer-
titudine eventuum potest semper operari, si ve-
lit, spes ambigua obtinendi, quòd intendit, non
est æstimabilis; atque adeò semper est indecens,
eligere medium cum periculo non obtinendi fi-
nis, nec aliud quidpiam habens rationem finis.
Quia

Quia hoc esset exponi periculo frustra operandi. Vnde hoc in Deo est impossibile.

187 **C**eterum, si ex electione medij præcisè vt potentis causare finem certi alij fructus capiendi præuideatur, præter contingentiam obtinendi finem intentum, quam secum tale medium fert; dubitari potest, an Deo repugnet huiusmodi eligendi modus. Videtur enim esse possibilis prouidentia, qua Deus ex simplici desiderio finis eligat media vtilia in actu primo ad finem intentum, nondum præuisa efficacia, aut inefficacia, quam habitura sunt talia media respectu talis finis. Nam suppositis (vt supponuntur) alijs commodis, quæ certò ex tali genere prouidentia sequentur, nulli periculo frustra operandi exponitur Deus in tali mediolorum electione. Pro qua parte stare videtur Arriaga 1. par. disp. 3. sect. 4. subsect. 2. Ego arbitrator, si sermo sit, vt est in præsentia, de electione exequutiua medij præscindente ab efficacia, & inefficacia eius, aliunde, quam à periculo frustrationis, in casu posito esse Deo talem electionem impossibilem: quia nimirum nullum decretum exequutiuum dari in Deo potest præscindens a circumstantijs, cum quibus defacto est coniungendum obiectum decretum, vt supra disput. 36. quæst. 6. statutum est; quale talis electio esset, vt constat. Si verò sit sermo, vt absolute potest esse, de electione purè intentionali medij præscindente ab efficacia, & inefficacia eius, possibilis erit Deo talis electio: quia non erit, vnde illa repugnet, vt ex dictis etiam dicta quæst. 5. facile quilibet potest colligere.

DISPUTATIO 38.

De prouidentia Dei adiutrice
causarum secundarum.

BIFARIAM potest Deus adiuuare causas secundas ad operandum. Primò, conferendo illis omnia complementa potentie proxime operandi. Secundò cooperando cum illis, seu concurrando ad ipsarum operationes. De quibus duobus adiuuandi modis agendum est in hac disputatione. Primùm de priore. Deinde de posteriore. Et quidem, quod attinet ad causas necessarias, nihil est quod speciatim oporteat in præsentia notare. Nam vel prouidet Deus illis complementa potentie proxime operandi, concurrando simul cum alijs causis ad illa cauanda; vel per se solum. Si primò modo, qualiter id præster, constabit ex dicendis inferiùs, cum sermo sit de concursu Dei cum causis secundis. Si autem secundo modo, ex dicendis circa causas liberas constabit etiam, quid circa necessarias dicendum sit. De prouidentia ergo agendum nobis imprimis est, qua Deus causis liberis prouidet complementa potentie proxime operandi, constitutiua videlicet libertatis ipsarum in actu primò; hoc est de actibus voluntatis, & intellectus Dei aut vtilibus, aut necessarijs ad talia complementa, siue constitutiua dictæ libertatis præbenda citra libertatis ipsius iacturam.

QVAESTIO I.

Vtrum quoduis constitutiuum libertatis voluntatis in actu primo necessario debeat à Deo decerni per decretum exequutiuum indifferens ad vtrumuis exactibus secundis liberis.

AGamus claritas gratia de cogitatione, siue de auxilio, quo voluntas in actu primo redditur libera ad consensum, & a dissensum (nominè autem dissensus semper intelligam carentiam, siue omissionem consensus). Ponamusque huiusmodi auxilium eatenus respectu consensus efficax esse, vt taleque præuisum à Deo per scientiam mediam, quatenus conditionatè est verum, voluntatem cum eo consenturam, si ei conferatur. Ponamus item id, quod de facto plerunque saltem fit, cum fert Deus auxilium efficax, conferre videlicet illud, quia efficax est; atque adeò per decretum connexum cum consensu, subindeque oppositum dissensui, siue cum eo incompatible. Quibus positis, difficultas præsentis questionis est, an, præter decretum collatiuum auxilij connexum cum consensu, debeat in Deo dari de facto aliud decretum sufficienter etiam collatiuum eiuudem auxilij, indifferensque, & compatibile tam cum dissensu, quam cum consensu, ad hoc, vt in voluntate maneat libertas ad consentiendum, vel dissentiendum.

Affirmat, & late probare intendit Ribaden. disput. 2. de Prædest. referens pro se Lessium. Eidemque sententia subscribunt docti Recentiores citantes pro illa Herice 1. par. disp. 23. cap. 14. à num. 193. & Aldrete tom. 1. de Incarn. disput. 22. sect. 9. num. 19. Opposita tamen sententia communis citra dubium est inter nostros Doctores. Videntur enim eam planè supponere; tametsi questionem hanc non tractauerint: eandemque docti alij Recentiores ex nostris ex professo & late tumentur.

Pro resolutione ex principijs de libertate late stabilitis supra disput. 30. præsertim quæst. 5. & 10. suppono primò, libertatem voluntatis ad consentiendum, vel dissentiendum in duabus potentijs proximis, per rationem tantùm distinctis, consistere, alterà ad consensum, & alterà ad dissensum. Quibus proinde existentibus in voluntate, non potest non in eà libertas existere. Deficiet autem hæc, quoties alterutra illarum defecerit; deficiente videlicet aliquo ex eius constitutiuis intrinsicis. Quod quidem ex potentia proxima ad dissensum deficiet, quoties potentia proxima ad consensum ratione alicuius in se inclusi fuerit connexa cum consensu. Vnde, quando omnia constitutiua potentie proxime ad consensum indifferencia sunt ad vtrumuis, atque adeò compatible cum dissensu, tunc nequit non dari in voluntate potentia proxima ad vtrumuis, atque adeò libertas. Semel autem posito, quòd detur in voluntate libertas, si quid existat connexum cum vno ex duobus actibus contradictorijs, ad quos illa libertas est, non potest non esse illud impedibile per alterum: & si quid deficiat requisitum ad vnum ex eisdem actibus, non potest non esse acquisibile per ipsum pro nu-